

(המשך מעמוד 37)

חלקת-ארמה, בית ואיטליו. הייתי קצב. יש לי שם חברים טובים. אני מבקש ממך למסור להם דרישת-שלוש". שאלתי מה שמותיהם של אלה שהוא רוצה למסור להם ד"ש. "יוסף סולימאן ואחיו", אמר השוטר. את שמו שלו לא אמר לי.

להרוג חימים ודרוזים

הרכבת לעזה שונה בתכלית הדין שנינו מוז' שנסעתי בה מקאהיר לקנטרה. במקום ספסלי-העור המרופד רים היטב, ישבנו על ספסלי-עץ קשים ומלוכלכים.

כפנים הרכבת שררה מהומה נוראה. המון נוסעים, בלבוש עני ומרופט, מישפחות שלמות על טפן ונשותיהן, עם עשרות חבילות פרועות, מילאו את הקרונות, כשכל אחד מבני-המשפחה מדבר אל רעהו בשאגות מחירדותי-אזונים.

קהל-הנוסעים היה מורכב רובו ככרי לו מפליטים פלסטיניים, שחזרו לעזה ממצרים. פליטים אלה, שברחו מהרצוץ עה בזמן הכיבוש הישראלי, הוחזרו עכ שיו בידי השליטנות המצריות.

שני המלווים שלי התכוננו לארוחה. הם הוציאו פיתה גדולה ועגולה מתוך הצרור שהביאו איתם, מרחו אותה במרקחת סומסום ובוטנים, והושיטו לי. השוטר מראשון-לציון התגרב להי יות האפורפוס שלי. לפתע הוא פנה אלי והציע באדיבות: "אני אדבר איתם", הוא הראה לעבר המלווים שלי,

שלא יהרגו אותך" הסברתי לו שעד כמה שאני יודע, קיבלו המלווים שלי הוראה מפורשת שלא לגעת בי לרעה. השוטר פנה למלווים שלי בערבית. אמרתי להם שאתה ממישפחה אשכנזי, זית", הסביר לי. מישפחה אשכנזית היא מישפחה טובה. אילו היית תימני או דרוזי, היו הורגים אותך וחוטכים אותך לחתיכות".

ההסבר הרגיע אותי. בפעם הראשונה הרגשתי טוב מפני שאני אשכנזי. עד עכשיו היו לי ריגשי-נחיתות.

"אני אשאל אותך שאלה", אמר השוטר, "האם אתם היהודים תסכימו לשלום כזה: שעבד איל-נאצר יהיה מלך של כל מדינות-ערב וגם של מדינת-ישראל?"

לא ידעתי מה לענות. ניסיתי להיפטר ממנו: "אני אגיד לך. כבר חמישה חודשים שלא היית בישראל. כשאחזור לארץ, אני אברר". כינתים התקדמנו כיבדת-דרך הגונה. מבעד לחלון התחלתי להבחין בנוף המוכר של מידבר סיני. מימין ומשמאל ראיתי עמודי-טלפון עקומים ושבורים, שחוטטים קרועים מתלדלים מהם לאדמה. לאורך המסילה אפשר היה להבחין בקלות בפיצוצים רבים, כפסים שסועים ובצמתות שיצאו מכלל פעולה.

מפעם לפעם חלפנו על פני מחנות-עבודה של פועלים ממשלתיים שעסקו, כנראה, בתיקון פיגעי-המילחמה. הם מתחו מחדש את קווי-הטלפונים והחזיר רו לפעולה את המסילה המפוצצת. לא הייתי צריך להתאמץ הרבה על

מנת להכיר את סימני מיבצע-סיני. ככל פעם שחלפנו על פני משהו שהוכיר את סיני, גברה ההמולה בין שכני לנסיעה, שהתקהלו סביבי והצי בעו באצבע ובמבטים זועמים על עמודי-הטלפון המפוצצים והמסילה השבורה.

ההמון צמא לדמי

בערך בצהריים הגענו לכפר קטן בשם מואר. הרכבת וחלה לאט, וכל הכריחות שהיו מופנות פעם לכתובתה של רכבת-העמק יכלו להתאי גם לה.

בתא שלי ידענו ישבה מישפחה גדולה מפליטי עזה. היה שם אב זקן, אשה והמון חבילות וילדים. האב הוציא קופסת גבינה צהובה, הניח אותה על הרציפה ושלף מאחת מחבילותיו מימיה פלסטית, מסוג שראיתי בבית-הסוהר. הוא צירף לגבינה חבילות תמרים, ביצים וזיתים, וקרא לשני החיילים המצריים ולי להצטרף לסעודה.

ילדה קטנה, כבת ארבע, הגישה לי תמרים והציעה לי ללגום מהמימיה. בן רגע הפכנו לחלק מהמישפחה, שישבה בשקט וחיסלה לאט, אבל ביסודיות, את הארוחה.

ממולי ישב סמל שידע קצת אנגי לית. היה עליו לרדת כאל-עירש, ואני ניצלתי את ההזדמנות כדי לשוחח עם מישהו. ראיתי בכיסו עיפרון. מזה שבוע, כשנגמר המילוי בעט שלי, לא היה לי במה לכתוב. הוצאתי את העט מכיס, שיחקתי עם

הקפיץ והצעתי אותו במתנה לסמל. הוא הסתכל בעט ולבסוף הסכים לקבל. לה. ראיתי שהוא מרוצה מאוד. בתמורה ביקשתי את העיפרון שבלט מכיסו, והוא הסכים ברצון לחליפין. כאל-עירש, שבה הבחנתי כבר מר' חוק לפי החורשה הגדולה וסירות-הריג, התחלפו חלק מהנוסעים. הסמל שקיבל ממני את העט ירד. את מקומו תפס בחור בריא-כשר, לבוש בכגרים אור-חיים, שהיה חגור כאקדת. כבר בדרך לאל-עירש הבחנתי שהוא ידידותי מאוד. הוא הזמין תה לכל יושבי התא, וחילק סגירות בפרשת שלי, יעץ לי כשבחנתי בקרחת שלי, יעץ לי באנגלית רצועה כיצד לגרל את הש-ערות במהירות: "מרח את הראש כוואולין במשך חמישה ימים. אל תיי-כש את הוואולין, והשערות יצמחו שוב".

את המשך השיחה הקדיש הסמל לעישון פשיש. הוא רצה לדעת אם עישנתי פעם. שאלתי אותו מה זה פשיש, והוא עשה מאמצים גדולים להסביר לי זאת ביסודיות: "זה טוב כשביל הראש".

עברנו על-פני רפיח המצרית ורפיח הפלסטית, ועל-פני חאניונס. הרכבת נעצרה בכל תחנה, אפילו בכפר הקטן ביותר שברוך. ככל תחנה עלה המון נוסעים: פועלים שחזרו מהעבודה, תושבים שחזרו לעזה, חיילים ושוטרים. הנוסעים נכנסו דרך כל פתח אפשרי. הם לא הבחינו בהבדל שכיך דלת לוח, קפצו פנימה תוך צעקות ורחיפות, חלק מנוסעים נדחף לכיוון התא שבו ישבתי, אחרי ששמעו מי נמצא בו.

עד מהרה, גדלה ההתקהלות והפכה לצפופה יותר ויותר. ראיתי שההמון המצטופף צמא לרם. היתה זאת הרגשה איומה. איומה הרבה יותר מוז שהר-גשתי בקאהיר ובקנטרה, כשהתקהלו סביבי בתחנות-הרכבת. הרכבת התקרבה לעזה.

מישפחתי ליניץ בעזה

קשרו לי שוב את העיניים. המי-לווים שלי, שהתנהגו אלי יפה כל הדרך, ראו צורך להצטרף: "זוהי הור-אה".

האווירה מסכיבי התחממה. מרגע לרגע הרגשתי שהולך ומחניק מסביבי. שמעתי צעקות היסטריות ולפתע חש-תי באגרוף שניתך בלחיי. היתה זאת המכה הראשונה מאז שהוכיחי בכלא איסמאעיליה ובקאהיר.

הפחד בליבי גבר מרגע לרגע. עוד כמה מכות ניתכו על ראשי והכובע הופל לריצפה. מישהו הרים אותו והניח אותו ליד.

הסמל צעק על ההמון. הוא ניסה לפזר אותו בעזרת שני המלווים, אך ללא הועיל.

כמוחי עלו רעיונות איומים. כבר חשבתי שוהי מימיה מסתית של השליטנות המצריות, לגרום להריגתי בליניץ בעזה. הרכבת עצרה, ושאגת ההמון מסביבי גברה והלכה: "יהודי! יהודי!"

המלווים החזיקו בנורעותי וסחבנו אותי אחריהם. הסמל הלך מאחורי והחזיק בי היטב. הקללות נשמעו מכל עבר. שמעתי בכיור קולות נשים וילדים, שזעקו בקול-קולות, בהיס-סירה נוראה, תוך התפרצות-כבי המר-נית, באוקטאבות הגבוהות ביותר שקול-האדם יכול להגיע.

היה לי רושם שכל העיר עזה פצחה בצווחה אחת גדולה. הזעקה ההיסטרית הקיפה את כל תחנת-הרכבת, והתי-פשטה בכל רגע לאיורים סמוכים אחרים.

הורירו אותי לרציף. הרגשתי, שלמ-רות שלא יכולתי לראות כלום, כיצד ההמון מתקרב אלי ומנסה לחסום את דרכם של החיילים המלווים. היר-שאזזה בי נעלמה. הרגשתי שאני מחוסר הגנה. לא ידעתי מה לעשות. הרמתי את המיטפתח מעל עיני, ור-איתי כיצד ההמון מסתער עלינו במי-לוכד ומתנפל על החיילים.

מכות בודדות נחתו עלי. לחלחה אחזה בי גליס-גלים של צמרמורת עברו כגבי. החייל שלידי סחב אותי בידי, כשהוא מכוון את הרובה המכוון לעבר ההמון.

ראיתי שבמרחק 12,10 מטר מפלס אלי דרך ארם בחולצה לבנה, כשהוא מלווה בשני שוטרי-תנועה. עד שהסי-פיק להגיע אלי, ואני אליו, הספקתי לספוג עוד כמה מכות. נפלתי מלוא קומתי על האדמה.

ראיתי שהסמל שמלווה אותי נופל גם הוא. הוא קם וירה יריה באוויר, שלא הרתיעה את ההמון.

לא האמנתי שאצא מכל זה חי. לבסוף הגיע אלי הגבר הלבוש אורחית. הוא משך אותי ביד ואמר לי באנגלית: "רוץ, נבקשה" במיטרה נודע לי שהוא קציץ-מיטרה שהבחין במתרחש, וקיבל על עצמו להוציא אותי מיד ההמון. אני חושב שהציל את חיי.

במרחק 100 מטר ניצבה מכונית-מיטרה. הקציץ העלה אותי למכונית, כשההמון מסתער עליה במלוכד. המי-כונית התחילה לנסוע. הנהג הגביר את המהירות והצליח להתחמק מהרודפים. הזעקה נשפכה ממני. רעדתי בכל איברי-גופי. מימי לא הייתי כליכך קרוב למות.

"מחר בשמונה בבוקר נחזיר..."

במכונית התחלתי להתאושש. ראיתי שהסמל והמלווים התרגשו לא פחות ממני. חשבתי לעצמי עד כמה (המשך בעמוד 40)

בקבוק מעל לבר

בהלווייתו של רמי נלסון נכחו כאלף איש. מטוס מיוחד הביא את חבריו ממרכז הארץ, וביניהם: שמוליק קראוס, דידי מנוסי, שולמית אלונגי וג'ודי ניר-מוזס.

המישפחה והחברים הקרובים המתינו ליד ביתו של נלסון באילת. מריאן, אישתו של נלסון, ביקשה שארוננו יובא תחילה לביתם, ושמשם יועבר הארון לכפר-הנופש. היא דרשה שהארון יובל במכונית של נלסון, ולא ברכב של חברה-קדישא. סביב הדרישה הזו התעורר ויכוח בינה

לבין חברה-קדישא, שמיאנה לוותר על הכבוד. אולם לבסוף נעתרה לדרישה, וארוננו של נלסון הובל במכונית. השיירה עשתה דרכה לכפר-הנופש, כשלאורך כל הדרך ניצבו תושבי אילת. ארוננו של נלסון הוצב ליד הבר, שם נהג לבלות את עיקר זמנו. מריאן הזמינה את הנוכחים להתכבד במים מינרליים. לא בקלות קיבלו האורחים את המשקה החדש, שאינו תואם את מינהגי-השתיה של נלסון. שמוליק קראוס דאג להפגין זאת כשהעניף את בקבוקי-השתייה מעל הבר. מכפר-הנופש יצאה ההלוויה לבית-הקברות, ובניגוד לדרישתו של נלסון נישאו הספדים על-ידי ראש העיר רמי הוכמן, שולמית אלונגי, מיקי ברי-זוהר, דידי מנוסי ועורך-דינו, אלי פאפקין.

הבן לירון (עם אורי רז, ירידו של נלסון) טיכסוך עם חברה קדישא

האלמנה, מריאן במכונית של הבעל

הירידה רינה אביב (עם ירד) למרות הכל, הספדים

מלונאי-שבן סמושרו (עם חיה רז) רק מים מינרליים